

mi); „Ut peccatores traheret in gehennam. Loquitur autem auctoritas illa de igne illo de quo nunc est mentio, ut patet per quamdam Glossam, quae ibi dicit: „Ut bonos purget, & malos puniat. Ergo ignis finalis conflagrationis in infernum cum reprobis demergetur.

SOLUTIO I.

Respondeo dicendum ad primam questionem, quod illa conflagratio secundum rei veritatem quantum ad sui initium iudicium praecedet: quod ex hinc manifeste colligitur quod mortuorum resurrectio iudicium praecedet; quod patet ex hoc quod dicitur I. Thessal. iv. quod illi etiam qui dormierunt, rapientur in nubibus in aera obviam Christo ad iudicium venient. Simul autem erit resurrectio communis, & corporum Sanctorum glorificatio: Sancti enim resurgentes corpora gloriosa resument, ut patet per illud quod dicitur I. Corinth. xv. 43. *Seminatur in ignobilitate, surget in gloria.* Simul autem cum corpora Sanctorum glorificabuntur, & tota creatura suo modo renovabitur, ut patet per id quod dicitur Rom. viii. 21. *quod ipsa creatura liberabitur a servitute corruptionis in libertatem gloriae filiorum Dei.* Cum ergo conflagratio mundi sit dispositio ad renovationem praedictam, ut ex dictis patet, manifeste potest colligi quod illa conflagratio quoad purificationem mundi iudicium praecedet, sed quoad aliquem actum, qui scilicet est involvere malos, iudicium sequetur.

Ad primum ergo dicendum, quod Augustinus non loquitur determinando, sed opinando: quod patet ex hoc quod sequitur: *Quae omnia quidem ventura esse credendum est, sed quibus modis, & quo ordine veniant, magis tunc docebit rerum experientia quam nunc ad perfectum hominis intelligentia valeat consequi. Existimo tamen, eo quo à me commemorata sunt ordine, esse ventura.* Ergo patet quod hoc dixit opinando.

Et similiter dicendum ad secundum. Ad tertium dicendum, quod, sicut supra xlii. dist. dictum est, omnes homines morientur, & resurgent; sed tamen illi vivi dicuntur reperiri, qui usque ad tempus conflagrationis in corpore vivent.

Ad quartum dicendum, quod ignis ille non exequitur sententiam iudicis nisi quoad involuptionem malorum, & quantum ad hoc sequitur iudicium.

SOLUTIO II.

Ad secundam questionem dicendum, quod ignis ille finalis conflagrationis quantum ad hoc (1) quod iudicium praecedet, ager ut instrumentum divinae iustitiae, & iterum per virtutem naturalem ignis. Quantum ergo pertinet ad virtutem naturalem ipsius, similiter ager in bonos, & malos, qui vivi reperientur, utrorumque corpora in cinerem resolvendo; in quantum vero ager ut instrumentum divinae iustitiae, diversimode ager in diversos quantum ad sensum poenae. Mali enim per actionem ignis cruciabantur, boni vero in quibus nihil purgandum invenitur, omnino nullo dolore ex igne sentient, sicut nec pueri sentiant in camino, Dan. iii. quamvis eorum corpora non serventur integra, sicut puerorum servata fuerunt: & hoc divina virtute fieri poterit, ut sine dolore cruciati resolutionem corporum patiantur. Boni vero in quibus (2) aliquid purgandum reperitur, sentient cruciatum doloris ex illo igne plus vel

(1) Al. ut iudicium. (2) Al. deest aliquid. (3) Al. annulatione. (4) Al. fuit in purgatione quae in purgatione &c. (5) Al. reservatur. (6) Nicolai addit esse.

minus pro meritorum diversitate. Sed quantum ad actum quem post iudicium ille ignis habebit, in damnatos tantum ager: quia omnes boni habebunt corpora impassibilia.

Ad primum ergo dicendum, quod consumptio ibi non accipitur pro (3) annihilatione, sed pro resolutione in cineres.

Ad secundum dicendum, quod bonorum corpora, quamvis in cinerem resolvantur per ignem, non tamen ex hoc dolorem sentient, sicut nec pueri in fornace existentes, ut dictum est; & quantum ad hoc est dissimile de bonis, & malis.

Ad tertium dicendum, quod elementa in corporibus humanis existentia purgabuntur per ignem etiam in corporibus electorum; sed hoc per divinam virtutem fiet sine cruciatu doloris.

Ad quartum dicendum, quod ignis ille non ager tantum secundum naturalem elementi virtutem, sed etiam ut divinae iustitiae instrumentum.

Ad quintum dicendum, quod tres causae sunt quare subito illi qui vivi reperientur, purgari poterunt. Una est, quia pauca purganda in eis invenientur, cum terroribus, & persecutionibus praecedentibus fuerint purgati. Secunda est, quia vivi, & voluntarii suscipiebunt poenam; poena autem in hac vita voluntarie suscepta multo plus purgat, quam poena post mortem inflictā, sicut patet in Martyribus, quod si quid purgandum in eis invenitur, passionis falce tollitur, ut Augustinus dicit, cum tamen poena Martyrum brevis (4) fuerit in comparatione ad poenam quae in purgatorio sustinetur. Tertia est, quia calor ille recuperabit in intensione quantum amittet in temporis abbreviatione.

SOLUTIO III.

Ad tertiam questionem dicendum, quod tota purgatio mundi, & innovatio ad purificationem, & innovationem hominis ordinabitur; & ideo oportet ut mundi purgatio, & innovatio purificationi, & innovationi hominis generis respondeat. Humani autem generis purgatio quaedam erit, quando mali segregabuntur à bonis: unde dicitur Luc. iii. 17. *Cujus ventis labrum est in manu sua, & purgabit aream suam, & congregabit triticum suum, id est electos, in horreum suum; paleas autem, id est reprobos, comburet igne inextinguibili.* Unde ita erit de purgatione mundi, quod quidquid erit turpe, & foedum, in infernum cum reprobis retrudetur; quidquid autem erit pulchrum, & nobile, in superioribus (5) reservabitur ad gloriam electorum: & ita etiam erit de illo igne conflagrationis, sicut dicit Basilus super illud Psalm. xxviii. *Vox Domini intercedentis flammam ignis: quia quoad calidum ustivum, & quantum ad id quod in igne grossum reperietur, descendet ad inferos ad poenam damnatorum; quod vero est ibi subtile, & lucidum, remanebit superius ad gloriam electorum.*

Ad primum ergo dicendum, quod ignis qui purgabit electos ante iudicium, erit idem cum igne conflagrationis mundi; quamvis quidam contrarium dicant. Convenit enim ut, cum homo sit pars mundi, eodem igne purgetur homo, & mundus. Dicuntur autem duo ignes (6) qui purgabit bonos, & qui cruciabit malos & quantum ad officium, & aliquo modo quantum ad substantiam: quia non tota substantia ignis purgantis in infernum retrudetur, nisi dicitur est.

EXPOSITIO TEXTUS.

Illi saltem verba iudicis audient &c. Verba haec accipienda sunt non vocalia, sed mentalia, ut supra dictum est.

Et peribit caelum, & terra non secundum substantiam, sed secundum speciem. Species hic dicitur corruptibilitas elementorum, & alia quae ad ignobilitatem eorum spectant.

Ministerio Angelorum virtute Dei cooperante mittentur mali in caminum ignis. Hoc intelligendum est de bonis Angelis quantum ad praecceptum, sed de malis angelis quantum ad executionem.

DISTINCTIO XLVIII.

De forma iudicii.

Solet etiam queri, in qua forma Christus iudicabit. In forma utique servi iudicabit, quae omnibus in iudicio apparebit, ut videant mali in quem pupugerunt. Divinitatem vero ejus mali non videbunt: unde Isai. xxvi. 10. „Tollatur impius; ne videat gloriam Dei.“ Humanitatem videbunt, ut timeant; Divinitatem vero non, ne gaudeant. Divinitas enim sine gaudio videri non potest.

Quod apparebit tunc in forma servi.

SED cum in forma humana constet enim apparitum, queritur, an in forma illa gloriosa appareat, sicut vere est, an in forma qualis in passione exitit. Quidam putant à malis talem videri qualem crucifixum, id est infirmam: quia dicit Scriptura, Zach. xii. 10. „Ut videant in quem pupugerunt.“ Sed aperte Augustinus dicit, Lib. I. de Trin. cap. xvi. & sup. Psalm. lxxxv. ac cix. formam servi glorificatam à bonis, & à malis tunc videri, sic, „Cum in forma servi glorificata iudicantem viderint boni, & mali, tollentur impius, ut non videat claritatem Dei, quae Deus est, quam soli mundo corde videbunt, quod erit eis vita aeterna. Forma ergo humana in Christo glorificata videbitur à cunctis: unde & Christus dicitur iudicaturus, quia Filius hominis est: ita enim legitur in Evangelio Joan. cap. v. 27. Et potestatem dedit ei iudicium facere, quia Filius hominis est. Non quod ipse ex virtute hominis sit iudicaturus, vel quod ipse solus sine Patre & Spiritu Sancto iudicium sit facturus; sed quia ipse solus in forma servi iudicans, à bonis & malis videbitur. Cum ergo Pater non iudicet quemquam, sed omnem potestatem dedit Filio; non ita est intelligendum quasi Filius solus iudicet, & non Pater, sed quia forma Filii humana cunctis in iudicio apparebit, non in forma infirma, sed gloriosa. Iudicabit autem ex virtute Divinitatis, non sine Patre & Spiritu Sancto: & apparebit terribilis impiis, & mitis iustis: erit enim terror malis; & lumen iustis.“

Quare secundum formam servi dicitur Christus suscitaturus corpora.

ET sicut dicitur solus Christus secundum formam servi iudicaturus propter causam praemissam; ita etiam dicitur suscitaturus corpora mortuorum secundum humanitatem, cum tamen virtute Divinitatis sit suscitaturus, non humanitatis. Sed hac ratione illud dicitur, quia in humanitate suscepit quod est causa nostrae resurrectionis, id est passionem, & resurrectionem. Ideo ei adscribitur secundum hominem suscitatio mortuorum. Unde Augustinus, super Joan. tract. xix. „Per Verbum Filium Dei fit animarum resurrectio per Verbum factum in carne filium hominis fit corporum resurrectio.“ Item, tract. xxi. „Iudicabit, & suscitabit corpora non Pater, sed Filius secundum dispensationem humanitatis, in qua minor Patre est Christus. In eo quod est Filius Dei, est vita quae vivificat animas, in eo quod est filius hominis, est iudex.“ Ede secundum formam humanitatis dicitur suscitaturus corpora, & iudicaturus. Iudicaturus autem, quia illa forma cunctis in iudicio apparebit, & suscitaturus, quia in eadem forma meritum, & causam resurrectionis nostrae suscepit. Et quia secundum eandem formam vocentur dabit, quia mortui de monumentis resurgent, & procedent; secundum quod Deus est, vivificat animas, non Pater tantum: quia non tantum Pater vita est, sed & Filius cum eo, & Spiritus Sanctus eadem vita est, quae pertinet ad animam, non ad corpus. Corpus enim non sentit vitam sapientiae, sed anima, quae illuminatur à lumine aeterno. Licet ergo Christus potentia Divinitatis vivificet animas, & suscitet corpora, & iudicet; non ostiose tamen, & praeter rationem ei secundum formam Dei tribuitur vivificatio animarum, & secundum formam servi iudicium, & resuscitatio corporum.

De loco iudicii.

Purant quidam Dominum descensurum in vallem Josaphat in iudicio, eo quod ipse per Joelem Prophetam sic loquitur, cap. i. 11. „Congregabo omnes gentes, & deducam eas in vallem Josaphat, & disceptabo ibi cum eis.“ In eujus capituli expositione ita reperit. (a) „Hoc quidam pueriliter intelligunt, quod in

Ex EDIT. P. NICOL. (a) An non in Glossa? Ubi sine nomine Interpretis cujusquam sic habetur. At Hieronymus.

„valle quæ est in latere montis Oliveti, descensus sit Dominus ad iudicium: quod frivolum est, quia non in terra, sed in spatio huius aeris sedebit contra locum montis Oliveti, ex quo ascendit; & sicut Joannes Chrysostomus dicit, homil. xxxi. in Matth. Angeli deferent ante eum signum Crucis: unde in Evangelio Matth. xxiv. 30. Veritas dicit: Et tunc apparebit signum Filii hominis &c. Josaphat autem interpretatur iudicium Domini. In vallem ergo Josaphat, idest iudicii Domini, congregabuntur omnes impii; justi vero non descendent in vallem iudicii, idest damnationis, sed in nubibus elevabuntur obviam Christo.“

De qualitate luminarium, & temporis post iudicium.

Veniente autem ad iudicium Domino in fortitudine, & potestate magna, sol, & luna dicuntur obscurari, non sui luminis privatione, sed superveniente majoris luminis claritate. Virtutes quoque cælorum, idest Angeli, dicuntur moveri, non metu damnationis, vel aliqua perturbatione pavoris, sed quadam admiratione eorum quæ viderint. Unde Job, cap. xxvi. 11. „Columnæ cæli pavent adventum ejus.“ (1) Ante diem vero iudicii sol, & luna eclipsim patientur, sicut Joel testatur, dicens, cap. 11. 31. „Sol convertetur in tenebras, & luna in sanguinem, antequam veniat dies Domini magnus, & horribilis.“ Magnus vero dicitur propter magna quæ ibi fient. Cum autem factum fuerit cælum novum, & terra nova, tunc erit lux lunæ sicut lux solis testante Isaia, cap. xxx. 26. „Et lux solis septemplex, idest sicut lux septem dierum: quia quantum luxit sol in prima conditione septem dierum ante peccatum primi hominis, tantum lucebit post iudicium. Minorata enim fuit lux solis, & lunæ, aliorumque syderum per peccatum primi hominis; sed tunc recipiet sol mercedem sui laboris, quia septemplex lucebit: & tunc non erit vicissitudo diei, & noctis, sed tantum dies. Unde Zacharias, cap. xiv. 7. „Et erit dies una quæ nota est Domino, non dies, neque nox, & in tempore vesperis erit lux:“ quia tunc non erit varietas diei & noctis quæ modo est, sed continua dies & lux. Isaia tamen videtur dicere, quod tunc non luceat sol, vel luna, loquens de congregatione Sanctorum. „Non erit tibi, inquit cap. lx. 19. amplius sol ad lucendum per diem, nec splendor lunæ illuminabit te; sed erit tibi Dominus in lucem sempiternam.“ Sed his verbis non negat solem, & lunam tunc lucere, sed significat his qui tunc erunt in æterna beatitudine, nullum lucis usum præstare: „quia, ut ait Hieronymus super eundem locum, (2) cæli, terræque, solis, atque lunæ nobis cessabit officium, & erit ipse Dominus lumen suis in perpetuum.“ Potest etiam intelligi illud Isaia ea ratione dictum, quia sol, & luna tunc non habebunt ortum, & occasum sicut nunc. (3) Unde Isidorus (b) illud Isaia quasi exponens, ait: „Post iudicium sol laboris sui mercedem suscipiet: unde Propheta, ubi supra, Lucebit septemplex, non veniet ad occasum nec sol, nec luna; (4) sed in ordine quo creati sunt, stabunt, ne impii in tormentis sub terra positi fruantur luce eorum. Unde Habacuc, cap. 111. 11. Sol, & luna steterunt in ordine suo.“ Ecce aperte dicit, solem, & lunam tunc lucere, sed stabiliter permanere, ubi etiam significat infernum esse sub terra. Si vero quæritur, quis sit usus lucis solis, & lunæ tunc; fateor me ignorare, quia (5) in Scripturis non memini me legisse.

DIVISIO TEXTUS.

Postquam determinavit Magister de divino iudicio quantum ad modum iudicii, & ad ministros iudicis, hic determinat ea quæ pertinent ad personam iudicis: & dividitur in partes duas. In prima enim parte ostendit in qua forma Christus ad iudicium veniens apparebit. In secunda determinat de his quæ iudicium circumstant, ibi: *Et putant quidam, Dominum descensurum in vallem Josaphat in iudicio.* Prima pars dividitur in duas. In prima ostendit quod Christus iudicabit in forma hominis. In secunda inducit similitudinem, scilicet quod Christus, secundum quod est homo, est causa resurrectionis corporum, ibi: *Et sicut dicitur Christus secundum formam servi iudicaturus propter causam præmissam; ita etiam dicitur suscitaturus corpora mortuorum secundum humanitatem.* Prima pars dividitur in duas. In prima determinat quod Christus in forma hominis iudicabit; in secunda quod in forma hominis gloriosa, ibi: *Sed cum in forma humana constet eum appariturum, quæritur &c.* Et putant quidam Dominum descensurum in vallem Josaphat in iudicio. Hic determinat ea quæ adventum

iudicis circumstant, & circa hoc duo facit. Primo determinat ea quæ concomitantur iudicis adventum; secundo ea quæ consequuntur, ibi: *Cum autem factum fuerit cælum novum, & terra nova, tunc erit lux lunæ sicut lux solis.* Circa primum duo facit: primo enim determinat locum adventus; secundo effectum iudicis venientis, ibi: *Veniente autem ad iudicium Domino... sol, & luna, dicuntur obscurari.*

QUÆSTIO I.

HIC est duplex quæstio. Prima est de ipso iudice. Secunda de mundi innovatione, quæ iudicium sequitur.

Circa primum quærentur quatuor.
Primo. Utrum Christus in forma hominis sit iudicaturus.
Secundo. Utrum in iudicio apparebit in figura gloriosa.
Tertio. Utrum possit apparere in natura Divinitatis aliquibus sine gaudio.
Quarto. De his quæ adventum iudicis circumstant.

AR-

(1) Sic in Glossa super Matth. xxiv. ubi locus ille Job annotatur. *Vulgata*: ad nutum ejus. (2) Nicolai. Cælo, terræque transeuntibus, solis, & lunæ nobis cessabit officium. (3) *Al. deest.* Unde. (4) *Al.* Sed in quo. (5) *Al.* in Scriptis.
nymus in eum locum non sic, sed id ad iudicium Domini pertinere ostendit conformiter ad significationem vocis *Josaphat* mox notandam. Appendix autem Chrysostomi ex hom. ejus de cruce, & latrone colligitur, non xxxi. vage. (b) Sequens appendix Isidori nomine prænotata in operibus ejus non occurrit, sed ut ex illo Glossa citat. Libr. creaturarum, super prædictum Isaia caput; quamvis modo non extet Liber ille.

ARTICULUS I.

Utrum Christus in forma servi sit iudicaturus.

III. P. quæst. lxx. art. 2. in fine corp. art.

AD primum sic proceditur. Videtur quod Christus in forma servi non sit iudicaturus. Iudicium enim auctoritatem requirit in iudicante. Sed auctoritas super vivos, & mortuos est in Christo secundum quod est Deus: sic enim est (1) Dominus, & Creator omnium. Ergo in forma Divinitatis iudicabit.

2. Præterea. In iudice requiritur potestas invincibilis: unde Eccles. vii. 6. *Noli quarere fieri iudex, nisi valeas virtute irrumperè iniquitates.* Sed virtus invincibilis convenit Christo secundum quod est Deus. Ergo in forma Divinitatis iudicabit.

3. Præterea. Joan. v. 22. dicitur: *Pater omne iudicium dedit Filio, ut omnes honorificent Filium sicut honorificant Patrem.* Sed honor æqualis non debetur Patri, & Filio secundum humanam naturam. Ergo non iudicabit secundum formam humanam.

4. Præterea. Daniel. vii. 9. dicitur: *Aspiciebam, donec throni positi sunt, & antiquus dixerunt sedit.* Throni autem iudicariam potestatem designant; antiquitas autem de Deo dicitur ratione æternitatis, ut dicit Dionysius in Lib. de div. Nom. cap. x. Ergo secundum hoc iudicare convenit Filio prout est æternus: non ergo secundum quod homo.

5. Præterea. Augustinus dicit, & habetur in littera, quod per verbum Filii Dei fit animarum resurrectio. Sed iudicium illud finale magis pertinet ad animam quam ad carnem. Ergo magis convenit iudicare Christo secundum quod est Deus quam in quantum est homo.

Sed contra. Joan. v. 27. dicitur: *Potestatem dedit ei iudicium facere, quia filius hominis est.*

Præterea. Job xxxvi. 17. dicitur: *Causa tua quasi impii iudicata est:* Glossa: „à Pilato:“ ideo iudicium causamque recipies: Glossa: „ut iuste iudices.“ Sed Christus secundum humanam naturam iudicatus est à Pilato. Ergo secundum humanam naturam iudicabit.

Præterea. Eius est iudicare cujus est legem condere. Sed Christus in humana natura apprensus, nobis legem Evangelii dedit. Ergo & secundum eandem naturam iudicabit.

SOLUTIO.

Respondeo dicendum, quod iudicium aliquod dominium in iudicando requirit: unde Rom. xiv. 4. *Tu quis es, qui iudicas alienum servum?* & ideo secundum hoc Christo competit iudicare quod dominium super homines habet, de quibus principaliter erit finale iudicium. Ipse autem est noster Dominus non solum ratione creationis, quia Dominus ipse est Deus, ipse fecit nos, & non ipsi nos, Psalm. xcix. 3. sed etiam ratione redemptionis, quod ei competit secundum humanam naturam: unde Rom. xiv. 9. *In hoc Christus mortuus est, & resurrexit, ut & vivorum, & mortuorum dominetur.* Ad præmium autem vitæ æternæ nobis creationis bona non sufficerent, nisi redemptionis beneficium adderetur, propter impedimentum

In IV. Sent. Tom. V.
(1) *Al.* Deus. (2) *Al.* admittitur. (3) *Al.* deest omnia. (4) *Al.* Christo. (5) *Al.* antiquitas. (6) *Vulgata*: Christi.

quod naturæ creatæ supervenit ex peccato primi parentis. Unde cum iudicium illud finale ad hoc ordinetur ut aliqui admittantur ad regnum, aliqui excludantur à regno, conveniens est ut ipse Christus secundum humanam naturam, cujus redemptionis beneficio ad regnum (2) admittantur, illi iudicio præsideat: & hoc est quod dicitur Act. x. 42. *quod constitutus est à Deo iudex vivorum, & mortuorum.* Et quia per redemptionem humani generis non solum homines reparavit, sed etiam universaliter totam creaturam, secundum quod tota creatura reparato homine melioratur, ut habetur Coloss. 1. 20. *Pacificans per sanguinem crucis ejus sive quæ in terris, sive quæ in cælis sunt:* ideo non solum super homines, sed super universam creaturam Christus per suam passionem dominium promeruit, & iudicariam potestatem. Matth. ultim. 10. *Data est mihi omnis potestas in cælo, & in terra.*

Ad primum ergo dicendum, quod in Christo secundum divinam naturam est auctoritas domini respectu universalis creaturæ ex iure creationis; sed in ipso est auctoritas domini quam per passionem promeruit, & est quasi auctoritas secularia, & acquisita; sed prima est naturalis, & æterna.

Ad secundum dicendum, quod quamvis Christus secundum quod homo non habeat à se invincibilem potestatem ex naturali virtute humanæ speciei; tamen ex dono divinitatis etiam in humana natura habet invincibilem potestatem, secundum quod (3) omnia sunt subjecta pedibus ejus, ut dicitur I. Corinth. xi. & Heb. 11. & ideo iudicabit quidem in humana natura, sed ex virtute Divinitatis.

Ad tertium dicendum, quod (4) Christus non suffecisset ad humani generis redemptionem, si parus homo fuisset: & ideo ex hoc quod secundum humanam naturam genus humanum redimere potuit, ac per hoc iudicariam potestatem consequutus est, manifeste ostenditur quod ipse est Deus, & ita æqualiter honorandus cum Patre, non in quantum homo, sed in quantum Deus.

Ad quartum dicendum, quod in illa visione Danielis manifeste exprimitur totus ordo iudicariæ potestatis: quæ quidem sicut in prima origine est in ipso Deo, & specialius in Patre, qui est fons totius Divinitatis: & ideo primo præmittitur quod (5) *antiquus dierum sedit.* Sed à Patre iudicaria potestas traducta est in Filium non solum ab æterno secundum divinam naturam, sed etiam in tempore secundum humanam, in qua meruit: & ideo subiungitur in visione prædicta: *Eccum cum nubibus cæli quasi filius hominis veniebat, & usque ad antiquum dierum pervenit; & dedit ei potestatem, & honorem, & regnum.*

Ad quintum dicendum, quod Augustinus loquitur per appropriationem quamdam, ut videlicet reducat effectus quos Christus in humana natura fecit, ad causas aliquo modo consimiles. Et quia secundum animam sumus ad imaginem, & similitudinem Dei, secundum carnem autem sumus ejusdem speciei cum homine Christo; ideo ea quæ in animabus nostris Christus fecit, Divinitati attribuit; quæ vero in carne nostra fecit, vel facturus est, attribuit carni ejus: quamvis caro ejus, in quantum est Divinitatis organum, ut dicit Damascenus Lib. III. de Fid. orth. cap. xv. habeat etiam effectum in animabus nostris, secundum illud quod dicitur Hebr. ix. 14. *quod sanguis (6) ejus emundabit conscientias nostras ab operibus mortuis:*

Qq
(1) *Al.* Deus. (2) *Al.* admittitur. (3) *Al.* deest omnia. (4) *Al.* Christo. (5) *Al.* antiquitas. (6) *Vulgata*: Christi.